

Łódź, 3 grudnia 2012 r.

TF/3/12/12

MINISTER ZDROWIA
BARTOSZ ARŁUKOWICZ

ul. Miodowa 15

00-952 Warszawa

Szanowny Panie Ministrze!

W związku z przesłaniem do Pana Ministra listu od przedstawicieli Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego wystosowanego w imieniu studentów farmacji pragniemy ustosunkować się do tej jego części, która ma za zadanie zdyskredytowanie naszej grupy zawodowej i wprowadzenie w błąd Pana Ministra. Nie jest to pierwsza próba dyskredytowania środowiska zawodowego techników farmaceutycznych przez grupę zawodową farmaceutów, ale szczególnie zadziwiającym jest fakt, iż studenci, nie posiadający jeszcze uprawnień zawodowych magistrów farmacji dopuszczają się już takich działań.

Fragmety listu :

„Mając na uwadze fakt, że w sytuacji uzasadnionego podejrzenia zagrożenia życia spowodowanego użyciem produktu leczniczego, farmaceuci mają obowiązek odmówienia jego wydania, leki powinny być dostępne tylko w aptekach”

1

**Związek Zawodowy Techników Farmaceutycznych
Rzeczypospolitej Polskiej**

ul. Morcinka 11/5 93-217 Łódź

NIP : 727-25-49-152 REGON : 472379778 KRS : 0000190694
www.zztf.eu biuro@zztf.eu

Art. 96. Ustawy prawo farmaceutyczne

4. Farmaceuta i technik farmaceutyczny mogą odmówić wydania produktu leczniczego, jeżeli jego wydanie może zagrażać życiu lub zdrowiu pacjenta.

Nie tylko farmaceuta, ale i technicy farmaceutyczni mają obowiązek w określonych przypadkach odmówić wydania produktu leczniczego.

„Niezbędnym jest dokładne i szczegółowe określenie czynności pomocniczych, które może (wzorem innych państw) wykonać technik farmaceutyczny samodzielnie i tych, które może wykonywać tylko pod nadzorem farmaceuty.”

Art. 91 Ustawy prawo farmaceutyczne

1. Technik farmaceutyczny, posiadający dwuletnią praktykę w aptece w pełnym wymiarze czasu pracy, może wykonywać w aptece czynności fachowe polegające na sporządzaniu, wytwarzaniu, wydawaniu produktów leczniczych i wyrobów medycznych, z wyjątkiem produktów leczniczych mających w swoim składzie:

1) substancje bardzo silnie działające określone w Urzędowym Wykazie Produktów Leczniczych dopuszczonych do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,

2) substancje odurzające,

3) substancje psychotropowe grupy I-P oraz II-P

- określone w odrębnych przepisach.

2. Technik farmaceutyczny, o którym mowa w ust. 1, może również wykonywać czynności pomocnicze przy sporządzaniu i przygotowywaniu preparatów leczniczych, o których mowa w art. 86 ust. 3 pkt 1-4 oraz pkt 6.

3. Minister właściwy do spraw zdrowia określa, w drodze rozporządzenia, program praktyki w aptece oraz sposób i tryb jej odbywania przez technika farmaceutycznego, uwzględniając w szczególności zakres wiedzy niezbędnej do wykonywania czynności określonych w ust. 1 i 2, obowiązki opiekuna praktyki, zakres czynności, które mogą być wykonywane samodzielnie przez praktykanta, formę i sposób prowadzenia dziennika praktyki aptecznej.

Związek Zawodowy Techników Farmaceutycznych RP ZARZĄD GŁÓWNY

Art. 86 Ustawy prawo farmaceutyczne

3. W odniesieniu do aptek szpitalnych usługą farmaceutyczną jest również:

- 1) sporządzanie leków do żywienia pozajelitowego,*
- 2) sporządzanie leków do żywienia dojelitowego,*
- 3) przygotowywanie leków w dawkach dziennych, w tym leków cytostatycznych,*
- 4) wytwarzanie płynów infuzyjnych,*
- 5) organizowanie zaopatrzenia szpitala w produkty lecznicze i wyroby medyczne,*
- 6) przygotowywanie roztworów do hemodializy i dializy dootrzewnowej,*
- 7) udział w monitorowaniu działań niepożądanych leków,*
- 8) udział w badaniach klinicznych prowadzonych na terenie szpitala,*
- 9) udział w racjonalizacji farmakoterapii,*
- 10) współuczestniczenie w prowadzeniu gospodarki produktami leczniczymi i wyrobami medycznymi w szpitalu.*

Czynności pomocnicze szczegółowo określa Art. 91 ust.1 i ust 2. Pozostałe czynności fachowe po odbyciu stażu technik farmaceutyczny wykonuje samodzielnie. Nie jest również prawdą, iż w pozostałych państwach Unii Europejskiej technicy nie są uprawnieni do wydawania leków. Przykładem są tutaj takie państwa UE i Wspólnoty EOG : Belgia ¹, Bułgaria ², Dania ³, Francja ⁴, Niemcy ⁵, Norwegia ⁶, Węgry ⁷, Islandia ⁸, Litwa ⁹, Norwegia ¹⁰,

¹ http://www.fpb.be/fr/hotnews/20110429_06_f.pdf

² <http://www.mu-varna.bg/bg/fakulteti-i-kolezhi/meditsinski-kolezh/uns/pomoshtnik-farmatsevt>

³ <http://da.wikipedia.org/wiki/Apoteksassistent>

⁴ http://fr.wikipedia.org/wiki/Pr%C3%A9parateur_en_pharmacie

⁵ http://de.wikipedia.org/wiki/Pharmazeutisch-technischer_Assistent

⁶ <http://no.wikipedia.org/wiki/Apotektekniker>

⁷ http://hu.wikipedia.org/wiki/Gy%C3%B3gyszert%C3%A1ri_asszisztens

⁸ <http://www.lyfjataeknar.is/?c=webpage&id=51&lid=50&option=links>

⁹ http://www.aikos.smm.lt/profesijos_pagal_abecele.htm?a=displayItem&id=322801

¹⁰ <http://utdanning.no/yrker/beskrivelse/apotektekniker>

Związek Zawodowy Techników Farmaceutycznych RP ZARZĄD GŁÓWNY

Szwecja ¹¹, Wielka Brytania ¹². W wymienionych państwach technicy farmaceutyczni zwykle ściśle współpracują z farmaceutami, a w większości z nich są uprawnieni do realizacji recept lekarskich, udzielania informacji na temat leków oraz sprawowania opieki farmaceutycznej. Przytoczone w *Petycji Studentów* przykłady państw nie dość, że nie są spójne z prawdą, to także świadczą o nieznaności zadań zawodowych techników farmaceutycznych w innych państwach europejskich, co wynika z nieumiejętności wyszukania informacji na ten temat, nie mówiąc o jego poznaniu. ZZTF RP jest organizacją będącą w ścisłym kontakcie z APTUK (*Association of Pharmacy Technicians UK*) i EAPT (*European Association of Pharmacy Technicians*). Zadania zawodowe naszych kolegów w państwach europejskich są nam dobrze znane. O automatycznym uznaniu kwalifikacji polskich techników farmaceutycznych w innych państwach wspólnotowych świadczą dane Europejskiej Komisji Zawodów Regulowanych ¹³.

„Tylko dzięki temu pacjent będzie mógł kierować się po poradę do farmaceuty, tak jak kilkadziesiąt razy dziennie jest instruowany przez producentów leków w emitowanych reklamach. Obecnie pacjenci są wprowadzani w błąd, a co gorsze, nawet nie są świadomi, że w aptekach pracują również osoby, które nie są farmaceutami.”

Art. 90 Ustawy prawo farmaceutyczne

Przy wykonywaniu w aptece czynności fachowych mogą być zatrudnieni wyłącznie farmaceutyci i technicy farmaceutyczni w granicach ich uprawnień zawodowych.

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 18 października 2002 r. w sprawie wydawania z apteki produktów leczniczych i wyrobów medycznych.

§ 2. 1. Osoba wydająca produkt leczniczy lub wyrób medyczny:

- 1) sprawdza jego termin ważności;
- 2) kontroluje wizualnie, jeżeli jest to możliwe, czy produkt leczniczy lub wyrób medyczny nie wykazuje cech świadczących o jego niewłaściwej jakości;

---

¹¹ <http://sv.wikipedia.org/wiki/Receptarie>

¹² <http://tfuk.ocom.pl/news-1.html>

¹³

http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/regprof/index.cfm?action=profession&id_profession=1400&tab=stat1

3) udziela, w razie potrzeby, osobie odbierającej produkt leczniczy lub wyrób medyczny informacji co do sposobu jego stosowania i przechowywania oraz innych dotyczących działania farmakologicznego i ewentualnych interakcji, w które może on wchodzić.

Technik farmaceutyczny jako osoba uprawniona do wydawania produktów leczniczych (Art. 91 Ustawy) jest również zobowiązany do udzielania pacjentowi niezbędnych informacji dotyczących produktu leczniczego. Warto tu zaznaczyć, że porad może udzielać jedynie lekarz, a farmaceuta, jak i technik farmaceutyczny mogą jedynie udzielać informacji o leku.

”Już teraz absolwenci Wydziałów Farmaceutycznych mają poważne problemy ze znalezieniem pracy, a proponowana jest im taka sama pensja jak technikom. Do tego dochodzi problem zatrudnienia techników na cały etat, a magistrów farmacji na częściowe etaty.”

Nie jest winą techników, iż mimo często takich samych kosztów jakie ponoszą pracodawcy w związku z zatrudnieniem przedstawicieli obu grup zawodowych, pracodawcy preferują zatrudnianie techników. Prawo farmaceutyczne nie nakazuje zatrudniania techników farmaceutycznych w przeciwieństwie do grupy zawodowej mgr farmacji (Art. 88 ust.1; Art. 92; Art. 93 ust.1). Pomimo to pracodawcy ograniczają zatrudnianie mgr do minimum wymaganego prawem (statystyczne 1,58 w woj. zachodniopomorskim do 2,4 w województwie mazowieckim), co może wskazywać, że grupa zawodowa magistrów farmacji nie spełnia wymagań stawianych im przez pracodawców. Przyczyną tego stanu rzeczy może być program studiów farmaceutycznych, w którym od lat pięćdziesiątych nie wprowadzano poważniejszych zmian. Prawdą jest, że obecnie techników farmaceutycznych kształci się w 2-letnich szkołach policealnych. W *Petycji Studentów* nie wspomniano natomiast o fakcie odbywania w aptece przez technika farmaceutycznego 2-letniego stażu zawodowego, który traktuje się jako dalszy proces edukacyjny po ukończeniu szkoły policealnej. Uprawnienia zawodowe, wynikające z art.91 Ustawy Prawo Farmaceutyczne, technik farmaceutyczny nabywa zatem po 4 latach edukacji.

Związek Zawodowy Techników Farmaceutycznych RP
ZARZĄD GŁÓWNY

ZZTF od wielu lat stara się o zmianę systemu nauczania wzorem innych zawodów medycznych z dwuletnich szkół policealnych na trzyletni system studiów licencjackich.

Uważamy również, iż celowym byłoby rozważenie poważniejszych zmian dotyczących systemu kształcenia fachowych pracowników aptek i utworzenie zgodnych z podpisanym przez Polskę procesem bolońskim studiów dwustopniowych.

Bardzo prosimy Pana Ministra o wyznaczenie terminu spotkania celem szerszego omówienia problemów naszego liczącego ponad 30 000 osób środowiska zawodowego.

Z poważaniem

*W imieniu całego środowiska
zawodowego Techników Farmaceutycznych*

Prezes Zarządu Głównego

ZZTF RP

[Signature]
Dominik Zyro

ZWIĄZEK ZAWODOWY
TECHNIKÓW FARMACEUTYCZNYCH RP
93-217 Łódź, ul. G. Morcinka 11/5
NIP 727-25-49-152 REGON 472379778

Załącznik:

1. List studentów

6

Związek Zawodowy Techników Farmaceutycznych
Rzeczypospolitej Polskiej

ul. Morcinka 11/5 93-217 Łódź

NIP : 727-25-49-152 REGON : 472379778 KRS : 0000190694
www.zztf.eu biuro@zztf.eu